

Željko Mršić,
Visoka policijska škola u Zagrebu
Davor Posilović,
Sektor policije PU Zagrebačke
Marijan Šantek
Služba za javni red PU Zagrebačke

O NEKIM PITANJIMA NAČINA PROCESUIRANJA PREKRŠAJA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Sažetak

U članku se analiziraju činjenice o kojima ovisi načini procesuiranja prekršaja od strane policije kao ovlaštenog tužitelja; navode situacije u kojima se jedan prekršaj može procesuirati na više različitih načina; uspoređuje se izdavanje upozorenja iz čl. 245. st.8. Prekršajnog zakona s primjenom bezuvjetnog oportuniteta u vezi beznačajnog prekršaja iz čl. 24.a Prekršajnog zakona; uspoređuje se opomena iz čl. 43. istog zakona s izdavanjem obaveznog prekršajnog naloga; razmatraju se situacije u kojoj konkuriraju optužni prijedlog i prekršajni nalog, kao načini procesuiranja prekršaja. Navode se olakotne i otegotne okolnosti o kojima ovisi izbor vrste i mjere kazne. Prikazuju se uvjeti za pokretanje prekršajnog postupka protiv počinitelja prekršaja podnošenjem optužnog prijedloga i činjenice koje policija mora utvrditi kada predlaže prekršajnom sudu izricanje zaštitne mjere.

Ključne riječi: opomena, upozorenje, zaštitna mjera, optužni prijedlog, uhićenje

1. UVOD

Prekršajni postupak se pokreće izdavanjem prekršajnog naloga i podnošenjem optužnog prijedloga¹.

¹ dr.sc. Željko Mršić, prof. visoke škole na Visokoj policijskoj školi u Zagrebu, Posilović Davor, univ. spec. crim., načelnik Sektora policije PU zagrebačke i Marijan Šantek, voditelj Odjela za stručno usavršavanje, Služba za javni red, PU zagrebačke, čl. 157. st.1. Prekršajnog zakona (NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, 70/17), u daljnjem tekstu

Dosljednosti radi, potrebno je objasniti još neke momente koji imaju obilježja pokretanja postupka. Naime, opomena je prekršajnoppravna sankcija koju kao mjeru upozorenja iz čl. 43. Prekršajnog zakona, zbog cenzusa zapriječene novčane kazne koji je sukladan čl. 239. PZ, koji se pak odnosi na obavezni prekršajni nalog (vidi uputu Ravnateljstva policije broj: 511-01-51/7-32664/34-2013 od 30. prosinca 2015. i uputu PU zagrebačke broj: 511-19-04/2-20-1/3-16 od 29. siječnja 2016), policija može primijeniti prema fizičkoj osobi kao počinitelju prekršaja i to na obrascu za izdavanje obaveznog prekršajnog naloga. Umjesto podnošenja optužnog prijedloga, kada policija smatra da na temelju utvrđenih okolnosti slučaja počinitelj zaslužuje novčanu kaznu (a ne kaznu zatvora) policija i počinitelj mogu pregovarati o uvjetima priznavanja krivnje i sporazumijevanju o sankciji - novčanoj kazni i eventualno o zaštitnoj mjeri (čl.109.e st.1. PZ). Obzirom da se opomena kao prekršajnoppravna sankcija iz čl. 43. PZ izdaje na obrascu obaveznog prekršajnog naloga, što podrazumijeva i postupak kao s tim nalogom te da policija dostavlja sporazum o sankciji Prekršajnom sudu, koji odlučuje hoće li ga prihvatiti ili ne (čl. 109 e st. 4,5 i 6 PZ), proizlazi da se i u ta dva slučaja indirektno radi o pokretanju prekršajnog postupka.

Policija može procesuirati prekršaj i bez pokretanja prekršajnog postupka:

- naplatom novčane kazne na mjestu počinjenja prekršaja (čl. 245. St.1. PZ)
- izdavanjem upozorenja za prekršaj osobito lake naravi za koji je propisana samo novčana kazna do 1.000,00 kuna i da počinitelj nije u zadnjih 12 mjeseci evidentiran da je počinio prekršaj iz istog propisa (čl.245. st.8. PZ i čl. 3. Pravilnika o izdavanju pisanog ili izricanju smenog upozorenja, NN 25/08 i 50/09),
- primjenom tzv. načela svrhovitosti tj. Oportuniteta (čl.109.b PZ i čl. 109.c PZ) - nepokretanjem prekršajnog postupka, primjerice kada postoje razlozi propisani zakonom za oslobađanje počinitelja od kazne
- primjenom istog načela policija ima ovlast odlučiti da ne pokrene prekršajni postupak protiv maloljetnog počinitelja prekršaja (čl.226 PZ), ako to ne bi bilo opravdano s obzirom na osobne okolnosti maloljetnika i počinjeni prekršaj.

Tabela 1: Načini policijskog procesuiranja prekršaja

NEPOKRETANJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA	POKRETANJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA
naplata novčane kazne po čl. 245. PZ	Izdavanje obaveznog prekršajnog naloga
Izdavanje upozorenja po čl. 245. PZ	Izdavanje prekršajnog naloga (općeg)
Primjena načela oportuniteta po čl. 109.b i 109.c PZ	Podnošenje optužnog prijedloga
Primjena načela oportuniteta prema maloljet. poč.prekrš. po čl. 226. PZ	Primjena opomene iz čl. 43. PZ Sporazum o sankciji iz čl. 109.e PZ

Kada se jedan prekršaj može procesuirati na više različitih načina policijski službenik je dužan odabrati onaj način procesuiranja koji odgovara utvrđenom činjeničnom stanju, izuzev ograničenja vezanih uz maloljetne počinitelje prekršaja:

- kada su ispunjeni uvjeti za pokretanje prekršajnog postupka protiv maloljetnog počinitelja prekršaja – taj se postupak uvijek pokreće podnošenjem optužnog prijedloga nadležnom prekršajnom sudu (uputa Ravnateljstva policije broj: 511-01-51/7-32664/34-2013 od 30. prosinca 2015. i uputa PU zagrebačke broj: 511-19-04/2-20-1/3-16 od 29. siječnja 2016), bez obzira jesu li ispunjeni uvjeti za ostale načine pokretanja i procesuiranja prekršajnog postupka.

Naime, prekršajnim zakonom je propisano da se prekršajni nalog izdaje samo punoljetnim počiniteljima prekršaja te se obavezni prekršajni nalog ne može izdati protiv počinitelja prekršaja koji je u vrijeme počinjenja prekršaja bio maloljetnik (čl. 239.st.8 PZ i čl.228. st.2. PZ)

- maloljetnom počinitelju prekršaja policija ne može naplatiti novčanu kaznu, jer za mlađe maloljetnike zakon ne predviđa takvu mogućnost a za starije maloljetnike je, sukladno čl. 71. PZ-a može izreći samo sud i to ako utvrdi da isti ostvaruje prihode vlastitim radom ili imovinom.

Ostala ograničenja načina procesuiranja prekršaja:

- ne može se podnijeti optužni prijedlog u situaciji kada su ispunjeni uvjeti za izdavanje obaveznog prekršajnog naloga, jer ako policija umjesto obaveznog prekršajnog naloga podnese optužni prijedlog, prekršajni će sud taj optužni prijedlog odbaciti (čl.239.st.7. PZ),

- kada su ispunjeni uvjeti za naplatu novčane kazne iz čl. 245. PZ te su istodobno ispunjeni i uvjeti za izdavanje obaveznog prekršajnog naloga iz čl. 239. PZ, tada prednost u primjeni ima naplata novčane kazne (uputa Ravnateljstva policije broj: 511-01-51/7-32664/34-2013 od 30. prosinca 2015. i uputa PU zagrebačke broj: 511-19-04/2-20-1/3-16 od 29. siječnja 2016).

2. ČINJENICE O KOJIMA OVISE NAČINI PROCESUIRANJA PREKRŠAJA

Načini procesuiranja određenog prekršaja između ostalog ovise o vrsti i visini kazne, koja je propisana za taj prekršaj.

Tabela 2: mogući načini procesuiranja prekršaja u određenoj situaciji

Vrsta situacije - ovisno o vrsti i visini kazne	Mogući načini procesuiranja prekršaja
Samo novčana kazna za fizičku osobu do 1.000,00 kn	Upozorenje iz čl. 245. st.8. PZ
	Optužni prijedlog, ako je počinitelj maloljetna osoba
	Primjena načela oportuniteta
	Naplata novčane kazne po čl. 245. st.1. PZ
	Obavezni prekršajni nalog po čl. 239. PZ
	Primjena načela oportuniteta prema maloljet. počinit. prekrš. po čl. 226.PZ
Samo novčana kazna za fizičku osobu do 2.000,00 kn	Naplata novčane kazne po čl. 245. st.1. PZ
	Optužni prijedlog, ako je počinitelj maloljetna osoba
	Obavezni prekršajni nalog po čl. 239.PZ
	Opomena iz čl. 43. PZ
	Primjena načela oportuniteta
	Primjena načela svrhovitosti prema maloljet. počinit. prekrš. po čl. 226. PZ

Samo novčana kazna za fizičku osobu do 5.000,00 kn	obavezni prekršajni nalog po čl. 239. PZ
	Optužni prijedlog, ako je počinitelj maloljetna osoba
	Opomena iz čl. 43. PZ
	Primjena načela oportuniteta
	Primjena načela oportuniteta prema maloljet. počinit. prekrš. po čl. 226. PZ
Samo novčana kazna za fizičku osobu preko 5.000,00 kn	Opći prekršajni nalog po čl. 228.PZ
	Obavezni prekršajni nalog po čl. 239.st.2.PZ – na iznos do 5.000,00 kn
	optužni prijedlog – obavezno, ako se predlaže zaštitna mjera, a nema pregovaranja radi sklapanja sporazuma o sankciji između policije i počinitelja
	Optužni prijedlog – obavezno, ako je počinitelj maloljetna osoba
	Optužni prijedlog – neobavezno, na novčanu kaznu bez izricanja zaštitne mjere, kada za dokazivanje neke činjenice i elementa bića prekršajnog djela treba osigurati više dokaza.
	Primjena načela oportuniteta
	Sporazumijevanje u situaciji za optužni prijedlog
	Primjena načela oportuniteta prema maloljet. počinit. prekrš. po čl. 226. PZ

<p>Novčana kazna (od minimalne do maksimalne za fizičku osobu po čl. 33.st.3. PZ) ili kazna zatvora</p>	<p>Opći prekršajni nalog na novčanu kaznu po čl. 228.PZ</p>
	<p>Optužni prijedlog - obavezno, ako se predlaže kazna zatvora</p>
	<p>Optužni prijedlog – obavezno, ako je počinitelj maloljetna osoba</p>
	<p>optužni prijedlog – obavezno, ako se predlaže zaštitna mjera, a nema pregovaranja radi sklapanja sporazuma o sankciji između polic. i počinitelja</p>
	<p>Optužni prijedlog – neobavezno, na novčanu kaznu bez izricanja zaštitne mjere, kada za dokazivanje neke činjenice i elementa bića prekršajnog djela treba osigurati više dokaza.</p>
	<p>Primjena načela oportuniteta</p>
	<p>Sporazumijevanje na novčanu kaznu u situaciji za optužni prijedlog</p>
	<p>Primjena načela svrhovitosti prema maloljet. počinit. prekrš. po čl. 226. PZ</p>

<p>Situacije s uhićenjem počinitelja prekršaja:</p> <p>1. prekršaji iz bilo kojeg zakona koji propisuje prekršaje, kada se za prekršaj može izreći novčana kazna preko 10.000,00 kuna ili kazna zatvora</p>	<p>Optužni prijedlog – obavezno, ako policija privodi uhićenika na prekršajni sud radi zadržavanja po čl. 135. st.1.</p>
<p>2. bilo koji prekršaj nasilja u obitelji (iz ZZNO)</p>	<p>Optužni prijedlog redovnim putem na novčanu kaznu + mjera opreza i/ili zaštitna mjera, ako policija nakon uhićenja pusti uhićenika na slobodu</p>
<p>3. bilo koji prekršaj vezan za sprječavanje nereda na sportskim natjecanjima (iz ZSNSN)</p>	<p>Optužni prijedlog – obavezno, ako je počinitelj maloljetna osoba, ako policija nakon uhićenja pusti uhićenika na slobodu</p>
<p>4. bilo koji prekršaj vezan za javni red i mir za koji je propisana novčana kazna ili kazna zatvora (iz ZPPJRM)</p>	<p>Optužni prijedlog - obavezno, ako se predlaže kazna zatvora, a policija nakon uhićenja pusti uhićenika na slobodu</p>
<p>Optužni prijedlog – obavezno, ako policija privodi uhićenika na prekršajni sud radi zadržavanja po čl. 135. st.1.</p>	<p>Opći prekršajni nalog na novčanu kaznu, ako policija nakon uhićenja pusti uhićenika na slobodu</p>
<p>Optužni prijedlog redovnim putem na novčanu kaznu + mjera opreza i/ili zaštitna mjera, ako policija nakon uhićenja pusti uhićenika na slobodu</p>	<p>Optužni prijedlog – obavezno, ako je počinitelj maloljetna osoba, ako policija nakon uhićenja pusti uhićenika na slobodu</p> <p>Optužni prijedlog - obavezno, ako se predlaže kazna zatvora, a policija nakon uhićenja pusti uhićenika na slobodu</p>

5. Situacije s uhićenjem počinitelja prekršaja: prekršaji iz ZPPJRM za koje je propisana samo novčana kazna do 5.000,00 kuna za fizičku osobu	Kada su ispunjeni uvjeti, policija ima ovlast uhititi počinitelja prekršaja i obavezno izdaje obavezni prekršajni nalog u policijskoj postaji prilikom puštanja uhićenika na slobodu. Nema policijske prakse uhićenja.
	Optužni prijedlog – obavezno, ako je počinitelj maloljetna osoba, nakon puštanja uhićenika na slobodu. Nema policijske prakse uhićenja.

2.1. Usporedba upozorenja i bezuvjetnog oportuniteta u vezi beznačajnog prekršaja

Smatra se da su ispunjeni uvjeti za izdavanje upozorenja iz čl. 245. st.8.

PZ:

- ako je počinjen prekršaj za koji je propisana samo novčana kazna do 1.000,00 kn
- ako je prekršaj osobito lake naravi (da prekršajem nije izazvana opasnost niti je nastala šteta za druge osobe)
- da počinitelj nije u zadnjih 12 mjeseci evidentiran da je počinio prekršaj iz istog propisa
- ukoliko će se opća svrha prekršajnopравnih sankcija u konkretnom slučaju ostvariti upozorenjem umjesto prekršajnopравnom sankcijom.

Policijski službenik neće izdati upozorenje počinitelju prekršaja koji poriče počinjenje prekršaja ili iz bilo kojeg razloga zahtjeva prekršajni progon (čl. 2., čl. 3. i čl. 4. Pravilnika o izdavanju pisanog ili izricanju smenog upozorenja, NN 25/08 i 50/09).

Tabela 3: Sličnosti i razlike između upozorenja i oportuniteta u vezi beznačajnog prekršaja, kod prekršaja za koji je propisana samo novčana kazna do 1.000,00 kuna za fizičku osobu

Upozorenje iz čl. 245.st.8. PZ (z a m j e n a za naplatu novčane kazne iz čl. 245. st.1.PZ)	Oportunitet (nepokretanje prekršajnog postupka) – beznačajni prekršaj iz 24.a PZ u vezi čl.109.b st.1.t.1. PZ
Ima prekršaja	Nema prekršaja
nije izazvana opasnost niti je nastala šteta za druge osobe = prekršaj osobito lake naravi (djelo nije beznačajno)	ako je stupanj ugrožavanja ili povrede javnog poretka, društvene discipline i društvenih vrijednosti neznatan = djelo je beznačajno (čl. 109.b st.3. PZ)
da počinitelj nije u zadnjih 12 mjeseci evidentiran da je počinio prekršaj iz istog propisa	može se primijeniti i kada je počinitelj ranije činio prekršaj iz istog propisa
da će se ostvariti opća svrha prekršajno pravnih sankcija iz čl. 6.PZ, bez sankcije, bez pokretanja prekršajnog postupka.	ne postoji potreba da počinitelj bude kažnjen, što proizlazi iz okolnosti slučaja Prekršajni postupak se ne pokreće pa nema ni sankcije

Iz tabele 3. razvidno je da se institut beznačajnog prekršaja primjenjuje kada nema prekršaja, iako su ostvarena njegova bitna obilježja, jer postoje okolnosti iz kojih proizlazi beznačajnost djela, a upozorenje se izdaje kada je prekršajno djelo osobito lake naravi, ali nije beznačajno, pa je ipak počinjen prekršaj. U tome je bitna razlika između oba instituta.

Pojavljuje se nepravilnost u policijskoj praksi kada policijski službenici izdaju upozorenje u situaciji za beznačajni prekršaj između ostalog i zato što ne razumiju razliku između oportuniteta i upozorenja, a izdavanje upozorenja im je jednostavnije i brže. Zbog toga je potrebno razjasniti okolnosti o kojima ovisi primjena upozorenja i oportuniteta.

Oportunitet u vezi beznačajnog prekršaja se primjenjuje ako je stupanj ugrožavanja ili povrede javnog poretka, društvene discipline i društvenih vrijednosti neznatan (radi se o sitnici).

Policija ima ovlast ne pokrenuti prekršajni postupak (primijeniti oportunitet), ako je s obzirom na okolnosti slučaja vjerojatno da će se u prekršajnom postupku protiv počinitelja primijeniti članak 24.a o beznačajnom prekršaju, što znači da nema prekršaja, jer je djelo beznačajno (negativna pretpostavka kažnjivosti), pa bi prekršajni sud donio oslobađajuću presudu. Nema prekršaja unatoč tome što postoji radnja koja je predviđena u zakonu kao prekršaj i koja je protupravna i skrivljena. Međutim, zbog beznačajnosti djela ne može se ostvariti prekršajno djelo u formalnom smislu.

Upozorenje se primjenjuje kada se ostvarilo prekršajno djelo u formalnom smislu - postoji radnja koja je predviđena u zakonu kao prekršaj i koja je protupravna i skrivljena. Iako prekršajem nije izazvana opasnost te nije nastala šteta za druge osobe, ne može se reći da je djelo beznačajno.

Razvidno je izdavanje upozorenja i primjena oportuniteta u vezi beznačajnog prekršaja na primjeru prekršaja iz st.1. čl. 16. Zakona o osobnoj iskaznici, koji čini osoba koja kod sebe nema osobnu iskaznicu za koji je propisana samo novčana kazna od 200,00 kuna. Policija će primijeniti upozorenje, ako osoba u zadnjih 12 mjeseci nije evidentirana kao počinitelj prekršaja iz Zakona o osobnoj iskaznici, obzirom da se prekršajem nenošenja osobne iskaznice ne izaziva opasnost te nema šteta za druge osobe, s tim da se radi o osobi kod koje će se i bez kažnjavanja ostvariti svrha sankcije.

Policija će primijeniti oportunitet u vezi beznačajnog prekršaja, iako je osoba eventualno i evidentirana u zadnjih 12 mjeseci kao počinitelj prekršaja iz Zakona o osobnoj iskaznici, kada se utvrdi beznačajnost djela – osoba kod sebe nije imala osobnu iskaznicu, jer su policijski službenici poduzeli provjeru identiteta osobe u trenutku kada je ona iz vlastite kuće izašla na ulicu - 50 metara udaljenosti od kuće u kojoj stanuje, da na autobusnoj stanici sačeka dolazak rođaka, pa prekršaj zapravo nije ostvaren, jer je djelo beznačajno (negativna pretpostavka kažnjivosti) .

2.2. Primjena opomene iz čl. 43. Prekršajnog zakona i usporedba s obaveznim prekršajnim nalogom

Opomena iz čl. 43. PZ jest prekršajnoppravna sankcija, a policija je ovlaštena na primjenu te sankcije člankom 239. st. 5. PZ u vezi st. 3 i st. 4. čl. 228. PZ.² U policijsku praksu opomena iz čl. 43. PZ uvedena je početkom

---

² Čl. 239. st.5. PZ - u postupku izdavanja obaveznog prekršajnog naloga na odgovarajući se način primjenjuju i odredbe Prekršajnog zakona o izdavanju prekršajnog naloga, osim ako odredbama Prekršajnog zakona o izdavanju obaveznog prekršajnog naloga nije nešto drukčije određeno. Člankom 228.st.3. PZ (koji regulira opće uvjete izdavanja prekršajnog naloga) određeno je da se prekršajnim nalogom može izreći odnosno primijeniti svaka od propisanih prekršajnopravnih sankcija za punoljetne počinitelje prekršaja - ako Prekršajnim zakonom nije drukčije određeno. A jest drukčije određeno i to u čl. 228. st.4. PZ- da se prekršajnim nalogom ne može izreći kazna zatvora ni zaštitne mjere (osim zabrane upravljanja motornim vozilom). Temeljem čl. 239. st.5. PZ ovo se odnosi i na obavezni prekršajni nalog te otuda proizlazi da policija može primijeniti

2016. uputom Ravnateljstva policije broj: 511-01-51/7-32664/34-2013 od 30. prosinca 2015. (vidi i uputu PU zagrebačke broj: 511-19-04/2-20-1/3-16 od 29. siječnja 2016). Do tada se smatralo da je njena primjena isključivo u ingerenciji Prekršajnog suda.

I opomena i obavezni prekršajni nalog primjenjuju se kod prekršaja za koji je propisana samo novčana kazna do 5.000,00 kuna za fizičku osobu te se obaveznim prekršajnim nalogom i opomenom može pokrenuti prekršajni postupak u slučaju da okrivljenik podnese prigovor. No, opomena se ne može primijeniti na prekršaje kod kojih je propisana samo novčana kazna veća od 5.000,00 kuna, a obavezni prekršajni nalog – može, ali tada iznos na obaveznom prekršajnom nalogu ne može biti veći od 5.000,00 kuna za fizičku osobu (čl.239. st.2. PZ). Kod obaveznog prekršajnog naloga ne radi se o lakom obliku prekršaja, a kod opomene se radi o lakom obliku prekršaja po prouzročenoj posljedici, po postupanju počinitelja i njegovoj krivnji. Kod obaveznog prekršajnog naloga utvrde se takve olakotne okolnosti koje utječu samo na visinu novčane kazne, kada je ona propisana u rasponu. Kod opomene utvrđene olakotne okolnosti omogućuju postignuće svrhe mjere upozorenja bez kažnjavanja. Uzimaju se u obzir sve (olakotne) okolnosti koje se tiču počinitelja ili posebno njegova odnosa prema oštećeniku (da se počinitelj prekršaja ispričao oštećenom, da je izrazio kajanje...) i naknadi štete prouzročene prekršajem (da je nadoknadio štetu). Kod opomene se bez kažnjavanja postiže svrha prekršajnopravne sankcije, a kod obaveznog prekršajnog naloga ostvaruje se svrha prekršajnopravne sankcije kažnjavanjem počinitelja novčanom kaznom.

Za razliku od oportuniteta kod kojega nema prekršaja, jer je djelo beznačajno, opomena se primjenjuje kada ima prekršaja (djelo nije beznačajno), ali se radi o lakom obliku prekršaja po prouzročenoj posljedici, po postupanju počinitelja i po njegovoj krivnji, zbog čega nije potrebno kazniti počinitelja, s tim da se radi o osobi kod koje će se i bez kažnjavanja ostvariti svrha sankcije.

Uvjeti za primjenu opomene iz čl. 43. PZ su kumulativno:

- počinitelj prekršaja je fizička osoba,
- da je kao kazna propisana samo novčana kazna do 5.000,00 kuna,
- da se radi o lakšem obliku prekršaja po krivnji počinitelja i po prouzročenoj posljedici i po postupanju počinitelja (olakotne okolnosti). Od olakotnih okolnosti posebno se navodi odnos počinitelja prema oštećeniku i naknadi štete,
- postignuće svrhe mjere upozorenja bez kažnjavanja.

---

opomenu kao prekršajnopravnu sankciju, jer se prekršajnim nalogom i obaveznim prekršajnim nalogom ne mogu izreći kazna zatvora i zaštitne mjere, što znači da se mogu izreći odnosno primijeniti sve ostale prekršajnopravne sankcije temeljem čl. 228 .st.3. PZ.

Obzirom da krivnja ima tri obilježja: ubrojivost, namjeru ili nehaj i svijest o protupravnosti ili mogućnost te svijesti, primjena opomene dolazi u obzir kod smanjene ubrojivosti počinitelja; kod nehaja; kad je počinitelj iz nehaja u zabludi o biću prekršaja i iz nehaja u zabludi o okolnostima koje isključuju protupravnost i kod otklonjive zablude o protupravnosti prekršaja ;³

Odnos počinitelja prema oštećeniku i naknadi štete: tu se radi o olakotnim okolnostima života počinitelja nakon počinjenja djela – da je počinitelj izrazio iskreno kajanje; da je oštećeniku nadoknadio štetu koju je počinio prekršajem; da se ispričao oštećenom; da se pomirio s oštećenikom⁴

Jačina ugrožavanja ili povrede zaštićenog dobra: nisu prouzročene teže posljedice odnosno po posljedici se radi o lakom obliku prekršaja.

Sve okolnosti koje se tiču počinitelja: loše imovinske prilike⁵. I osobne prilike počinitelja mogu biti olakotne: loše zdravstveno stanje, mlađa dob, neobrazovanost, loša obiteljska situacija, roditeljstvo...; okolnosti života počinitelja prije počinjenog djela: primjer – unazad tri godine nema pravomoćnu presudu za prekršaj iz istog propisa (nekažnjavanost); okolnosti pod kojima je počinjen prekršaj: primjer - da je prekršaj počinjen u prekoračenju nužne obrane⁶ ili na mah, u stanju razdraženosti; da je oštećeni svojim ponašanjem doprinio izvršenju prekršaja, da je okrivljeni bio pomagatelj u prekršaju⁷; da je prekršaj počinjen na lakši način; da je prekršaj počinjen nečinjenjem⁸; okolnosti života počinitelja nakon djela: da je priznao počinjenje prekršaja; u vezi krivnje: prekršaj je počinjen u stanju smanjene ubrojivosti;⁹ da je počinitelj bio u otklonjivoj zabludi o protupravnosti prekršaja. Prekršaj nije počinjen iz negativnih pobuda, motiva; Otegotne okolnosti nisu utvrđene.

³ Budući da je policija ovlaštena na primjenu opomene kao prekršajnopravne sankcije ovlaštena je i utvrđivati elemente krivnje i s tim u vezi postoje li olakotne okolnosti, primjerice policija od majke okrivljenog pribavi rješenje Centra za socijalnu skrb o imenovanju za skrbnicu iz kojeg je razvidno da je okrivljenik u potpunosti lišen poslovne sposobnosti te da u postupku imenovanja skrbnice nije saslušan zbog dijagnoze i tijeka bolesti zbog koje nije u stanju pravilno razumjevati i shvaćati. Zabluda o protupravnosti prekršaja: zabluda će biti smatrana otklonjivom, ako bi svatko pa i počinitelj lako mogao spoznati protupravnost djela ili ako se radi o počinitelju koji je s obzirom na svoje zvanje, zanimanje ili službu bio dužan upoznati se s odgovarajućim propisom. Ako je zabluda bila otklonjiva počinitelj se za počinjeni prekršaj može blaže kazniti – čl.29.st.2. i st.3. PZ

⁴ To su inače i razlozi za ublažavanje kazne iz čl.37.st.2.PZ (za izricanje blaže kazne od propisane)

⁵ čl. 36. St.2. PZ:“Izričući počinitelju prekršaja novčanu kaznu sud će uzeti u obzir i njegovo imovinsko stanje“

⁶ Čl.18.st.3. PZ:“Počinitelj koji je prekoračio granice nužne obrane može se blaže kazniti.“

⁷ Čl 24.st.1. PZ:“...za pomaganje se može i blaže kazniti.“

⁸ Čl.15.st.3. PZ:“Počinitelj koji je prekršaj počinio nečinjenjem može se blaže kazniti, osim ako se radi o prekršaju koji može biti počinjen samo nečinjenjem“ (propuštanjem dužne radnje).

⁹ Čl.26.st.3. PZ - Počinitelj koji je u vrijeme počinjenja prekršaja bio znatno smanjeno ubrojiv može se blaže kazniti, ako do znatne smanjene ubrojivosti nije došlo samoskrivljeno. Do znatno smanjene ubrojivosti došlo je zbog nemogućnosti da shvati značenje svojeg postupanja ili nije mogao vladati svojom voljom zbog duševne bolesti, privremene duševne poremećenosti, nedovoljnog duševnog razvitka ili neke druge teže duševne smetnje.

Primjena opomene iz čl. 43. PZ iz sudske prakse: u vezi prekršaja iz čl. 30. ZPPJRM (neoprezno i bez nadzora držanje životinja ili zlostavljanje životinja); prekršaja iz čl. 20. ZPPJRM (odavanje pijančevanju na javnom mjestu); prekršaja iz čl. 4. Zakona o grbu, zastavi i himni Republike Hrvatske te zastavi i lenti predsjednika Republike Hrvatske (rabljenje zastave Republike Hrvatske u obliku i sadržaju koji nisu utvrđeni Ustavom Republike Hrvatske i ZGZHRH); prekršaja iz čl. 4. Odluke o prekršajima protiv javnog reda i mira (reprodukcija glasne glazbe putem glazbene linije i pripadajućih zvučnika bez odobrenja nadležnog tijela); prekršaja iz čl. 16. Zakona o osobnoj iskaznici (neimanje kod sebe osobne iskaznice); u vezi prekršaja iz čl. 4. kažnjivog po čl. 16. Zakona o prebivalištu (prijavljivanje prebivališta ili boravišta u propisanom roku)... Ostali propisi iz nadležnosti temeljne policije koji sadrže prekršaje za koje je propisana samo novčana kazna do 5.000 kuna: Zakon o eksplozivnim tvarima (NN 178/04, 109/07, 67/08, 144/10) Zakon o javnom okupljanju (NN 128/99, 90/05, 139/05, 150/05, 82/11, 78/12); Zakon o prebivalištu; Zakon o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15); Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13).

Primjeri olakotnih okolnosti koje su prekršajni suci naveli u obrazloženju sudskih presuda kao razloge za primjenu opomene iz čl. 43. PZ: da je okrivljenik priznao počinjenje prekršaja; da je okrivljenik iskazao žaljenje; okolnost da je okrivljenik nezaposlen i da nema nikakvih prihoda; okolnost da okrivljenik nije bio nikada prekršajno kažnjavan; da su učinjenim prekršajem prouzročene očigledno neznatne posljedice; da je okrivljenik zbog bolesti potpuno lišen poslovne sposobnosti; kada bi plaćanjem novčane kazne i troškova prekršajnog postupka bilo ugroženo uzdržavanje okrivljenika - osobe pod skrbništvom kojoj je u potpunosti oduzeta poslovna sposobnost te da nisu utvrđene otegotne okolnosti.

Uputom Ravnateljstva policije broj: 511-01-51/7-32664/34-2013 od 30. prosinca 2015. određeno je da se prekršajni postupak protiv maloljetnika uvijek pokreće podnošenjem optužnog prijedloga nadležnom prekršajnom sudu, stoga policija neće opomenu primjenjivati prema maloljetnim počiniteljima prekršaja.

Opomenu kao mjeru upozorenja iz čl. 43. PZ policija može primijeniti prema fizičkoj osobi kao počinitelju prekršaja uz izdavanje obaveznog prekršajnog naloga u službenim prostorijama policijske postaje.

Razmotrimo primjenu opomene iz čl. 43. PZ i izdavanje obaveznog prekršajnog naloga na prekršaju iz čl. 30. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira¹⁰, koji čini osoba koja neoprezno drži životinju koja može ugroziti ili povrijediti građane. Životinja koja može povrijediti ili ugroziti građane u policijskoj praksi u pravilu je pas. U tu svrhu čini nam se da je prethodno potrebno izložiti određene činjenice vezane uz biće djela tog prekršaja.

---

¹⁰ Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira, dalje ZPPJRM (NN 5/90, 30/90, 47/90, 29/94)

Primjer prekršaja iz čl. 30. ZPPJRM iz policijske i sudske prakse: vlasnik izvede svog psa bez povodca na javnu površinu na koju ga se ne smije izvesti bez povodca, ne poštujući čl. 14. st.1. Odluke Grada Zagreba o uvjetima i načinu držanja kućnih ljubimaca i načinu postupanja s napuštenim i izgubljenim životinjama (Službeni glasnik grada Zagreba br.22 od 26. listopada 2015.) iz čega je razvidno da je psa držao bez nadzora. Tom prilikom pas je bio agresivan, nasrtao je na javnom mjestu na prolaznike te jednom od njih nanio lake tjelesne ozljede, a samo zahvaljujući spletu sretnih okolnosti nije došlo do teške tjelesne ozljede prolaznika.¹¹ Pas koji nije vezan i koji se slobodno kreće predstavlja opasnu stvar u smislu članka 1063. Zakona o obveznim odnosima i prema sudskoj praksi, za štetu odgovora po objektivnoj odgovornosti vlasnik psa ili osoba kojoj je pas povjeren da se njime služi (Bukovac Puvača M., 2009., str. 221-243).¹² Posjednik psa i vlasnik opasnog psa imaju dužnost nadzora nad izvorom opasnosti – psom. Tako je čl. 14. Odluke o uvjetima i načinu držanja kućnih ljubimaca i načinu postupanja s napuštenim i izgubljenim životinjama grada Zagreba propisano: „Posjednik smije izvoditi psa na javne površine, te prostore i prostorije javne namjene, ako je pas propisno označen i na povodcu“; čl. 5.st.6. Pravilnika o opasnim psima: “Izvođenje opasnog psa na javne površine dopušteno je jedino s brnjicom i na povodcu, od strane vlasnika i u skladu s komunalnim odredbama o uvjetima i načinu držanja pasa“. Odatle i njihova pravna obaveza spriječiti napad svoga psa na čovjeka. Ako posjednik psa krši dužnost nadzora nad psom, tako što ga vodi bez povodca na javnom mjestu gdje se kreću ljudi dužan je spriječiti posljedice koje mogu iz toga proizaći.

¹¹ Neki oblici agresivnog ponašanja psa (rizični čimbenici za sigurnost ljudi): režanje, pokazivanje zuba, nasrtanje, čvakanje, kostriješanje dlake na hrptu i iznad korijena repa, ukočen pogled usmjeren prema onome što pas smatra prijetnjom, fiksiranje pogleda prema osobi, predmetu, drugoj životinji.... Ipak takav pas još uvijek se ne može svrstati u opasne pse, obzirom da je prema čl. 2. Pravilnika o opasnim psima (NN 117/08) opasan samo onaj pas koji: ničim izazvan napadne čovjeka i nanese mu tjelesne ozljede ili ga usmrti ili ničim izazvan napadne drugog psa i nanese mu teške tjelesne ozljede ili pas koji je uzgajan ili dresiran za borbe pasa ili pas pasmine terijer tipa bull iz nekontroliranog uzgoja i njegovi križanci. Za postupak sa opasnim psom nije nadležna policija, nego veterinarski inspektori, veterinari te osobe registrirane za socijalizaciju pasa, a iz Zakona o veterinarstvu (NN 82/13,148/13) i iz Pravilnika o opasnim psima (NN 117/08) razvidno je da je za provođenje tog postupka potrebno sudjelovanje posjednika odnosno vlasnika psa. Policijski službenik prilikom policijske intervencije te vrste (bez obzira je li pas ugrizao čovjeka ili nije) treba provjeriti rizične čimbenike za sigurnost ljudi: radi li se o većem psu (veličina psa); koji po redu je to slučaj agresivnog ponašanja psa na javnoj površini (povijest); je li pas agresivan i prema obitelji u kojoj živi; drži li se psa u ograđenom prostoru koji ga ne sprječava da izađe na javnu površinu (okoliš); što je izazvalo psa na agresivno ponašanje (kontekst), radi li se o starijem i/ili bolesnom psu (stariji psi skloniji su napadu, kao i bolesni). Vidi internet adresu: <http://ljubimci.24sata.hr/psi-i-macke/agresivno-ponasanje-kod-psa-kako-izbjeci-najgore-savjeti-419610> Ako postoji povod za sumnju, potrebno je i izvršiti alkotestiranje počinitelja prekršaja.

¹² Vidi i Ćurković, M: Odgovornost vlasnika psa, <https://burza.com.hr/portal/odgovornost-vlasnika-psa/179>.

Neoprezno držanje psa je u većini slučajeva djelo nečinjenja, sastoji se u kršenju dužnosti nadzora tako što vlasnik ili posjednik psa pusti psa da se slobodno kreće (bez povodca) na javnoj površini po kojoj se kreću i ljudi; tako što vlasnik opasnog psa propusti staviti mu brnjicu prilikom izvođenja na javnu površinu po kojoj se kreću i ljudi; tako što vlasnik opasnog psa ne zaključa prostoriju u kojoj se pas nalazi; tako što ne istakne upozorenje „opasan pas“ na ulazu u prostor u kojem ga drži (čl.5.st.5. Pravilnika o opasnim psima NN 117/08); tako što se pas drži u ograđenom prostoru koji omogućuje psu da se samostalno udalji i dr.. (čl. 8. i čl. 12. Odluke o uvjetima i načinu držanja kućnih ljubimaca i načinu postupanja s napuštenim i izgubljenim životinjama grada Zagreba).

Počinitelj djela nečinjenja može biti samo osoba koja je pravno obavezna spriječiti nastup posljedice (garant), a to je svaki posjednik psa. Za postojanje prekršaja nužna je sposobnost za radnju - primjerice ako prilikom šetnje sa psom posjednik psa slomi nogu, nakon toga više nije sposoban provoditi nadzor nad psom, pa ne postoji ni prekršaj. Vrijedi pravilo: ni od koga se ne može zahtijevati ono što je iznad njegovih mogućnosti. Između nečinjenja i posljedice mora postojati uzročna veza odnosno da je propuštena radnja (držanje psa na povodcu) mogla otkloniti nastupanje posljedice koja je nastupila u konkretnom slučaju. Neoprezno držanje psa je djelo apstraktnog ugrožavanja - stvara se mogućnost da pas nekog ugrize, a to može biti i prilikom izvođenja psa na javnu površinu po kojoj se kreću ljudi.

2.3. Usporedba opomene iz čl.43 PZ i upozorenja iz čl. 245.st.8. PZ

Upozorenje se primjenjuje kod prekršaja za koje je propisana samo novčana kazna do 1.000,00 kuna, a opomena kod prekršaja za koje je propisana samo novčana kazna do 5.000,00 kuna za fizičku osobu. Kod upozorenja se radi o prekršaju lake naravi – da nije nastala šteta niti opasnost za druge osobe. Kod opomene se radi o lakšem obliku prekršaja po krivnji počinitelja i po prouzročenoj posljedici i po postupanju počinitelja iz čega proizlazi da se opomena može primijeniti kod prekršaja kod kojih je nastupila šteta i opasnost za druge osobe, a upozorenje – ne.

I kod upozorenja i kod opomene svrha prekršajnopravne sankcije ostvaruje se bez kažnjavanja. U tu svrhu kod upozorenja gleda se samo je li u zadnjih 12 mjeseci počinio prekršaj iz istog propisa, a kod opomene gledaju se sve olakotne okolnosti koje se tiču počinitelja ili posebno počiniteljev odnos prema oštećeniku (da se počinitelj prekršaja ispričao oštećenom, da je izrazio kajanje...) i naknadi štete prouzročene prekršajem (da je nadoknadio štetu).

Tabela 4: Usporedba okolnosti o kojima ovisi izdavanje obaveznog prekršajnog naloga i primjena opomene iz čl.43. PZ kod prekršaja iz čl. 30. ZPPJRM

Primjer za izdavanje obaveznog prekršajnog naloga	Primjer za primjenu opomene iz čl. 43. PZ
pas nanese čovjeku laku tjelesnu ozljedu = teži oblik prekršaja po posljedici	stvorena je situacija u kojoj pas ima mogućnost napada na čovjeka, ali do napada nije došlo = lakši oblik prekršaja po posljedici – apstraktna opasnost
Postupanje počinitelja: posjednik psa izvede na prostore koji su zabranjeni za kretanje pasa = teži način počinjenja prekršaja	Postupanje počinitelja: vlasnik izvede svog psa bez povodca na javnu površinu na koju ga se ne smije izvesti bez povodca (prostor nije zabranjen za kretanje pasa) = lakši način počinjenja prekršaja
izravna namjera – počinitelj je bio svjestan prekršaja i bio ga je voljan počinuti, bez ispričavajućih razloga (teži oblik prekršaja po krivnji)	Krivnja: počinitelj je bio u zabludi o okolnostima o kojima ovisi protupravnost prekršaja – iz nehaja: pogrešno je smatrao da je na određenoj javnoj površini dopušteno kretanje pasa bez povodca (lakši oblik prekršaja po krivnji)
Ostale otegotne okolnosti: počinitelj je odbio platiti novčanu kaznu, pa mu je izdan obavezni prekršajni nalog. Ranije je kažnjavao za isti prekršaj, nije izrazio žaljenje...	Ostale olakotne okolnosti: počinitelj je priznao počinjenje prekršaja, izrazio žaljenje, nije prekršajno kažnjavao, okrivljenik je nezaposlen i nema prihoda... Nema otegotnih okolnosti.
Iz okolnosti slučaja razvidno je da je potrebno kazniti počinitelja prekršaja	iz olakotnih okolnosti razvidno je da se radi o osobi kod koje će se i bez kažnjavanja ostvariti svrha sankcije.

Komentar uz tabele 4 i 5: policijski službenik se odlučuje na primjenu opomene odnosno na izdavanje obaveznog prekršajnog naloga ovisno o krivnji počinitelja, prouzročenoj posljedici i postupanju počinitelja.

2.4. Pokretanje prekršajnog postupka podnošenjem optužnog prijedloga

Ako su ispunjeni uvjeti za pokretanje prekršajnog postupka, policijski službenik obavezno pokreće prekršajni postupak podnošenjem optužnog prijedloga kada:

- predlaže prekršajnom sudu da počinitelju prekršaja izrekne kaznu zatvora,
- predlaže prekršajnom sudu da uz novčanu kaznu primjeni i zaštitnu mjeru, različitu od zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom, osim kada policija i počinitelj prekršaja sklope sporazum o sankciji i zaštitnoj mjeri temeljem čl. 109.e ZP,
- je počinitelj prekršaja maloljetna osoba,
- privodi uhićenika na prekršajni sud radi zadržavanja (čl. 135. st.1. Prekršajnog zakona).

2.4.1. Obavezno podnošenje optužnog prijedloga kada policija predlaže prekršajnom sudu da počinitelju prekršaja izrekne kaznu zatvora

Kaznu zatvora počinitelju prekršaja može izreći samo sud (čl. 25. st.3. PZ). Samo u optužnom prijedlogu policijski službenik može predložiti prekršajnom sudu da počinitelju izrekne kaznu zatvora, dok se ostalim načinima na koji policija može pokrenuti prekršajni postupak protiv počinitelja ne može izreći kazna zatvora: prekršajnim se nalogom ne može izreći kazna zatvora ni zaštitne mjere osim zabrane upravljanja motornim vozilom (čl. 228. st. 4. PZ). Primjenom čl. 239. st. 5. Prekršajnog zakona¹³, ni obaveznim se prekršajnim nalogom ne može izreći kazna zatvora ni zaštitne mjere osim zabrane upravljanja motornim vozilom.

Opomena iz čl. 43. PZ je mjera upozorenja za lakše prekršaje kod kojih je propisana kao jedina kazna - novčana kazna. Policija je uputom Ravnateljstva policije broj: 511-01-51/7-32664/24-13 od 6. svibnja 2013. ograničena u sporazumijevanju s počiniteljem o sankciji - ne može se sporazumijevati o kazni zatvora, nego samo o visini novčane kazne te o vrsti i trajanju zaštitne mjere.

---

¹³ U postupku izdavanja obaveznog prekršajnog naloga na odgovarajući se način primjenjuju i odredbe Prekršajnog zakona o izdavanju prekršajnog naloga, osim ako odredbama Prekršajnog zakona o obaveznom prekršajnom nalogu nije nešto drugo određeno.

Policija će u optužnom prijedlogu predložiti kaznu zatvora (a ne novčanu kaznu) ako je ona propisana zakonom za prekršaj u vezi kojeg se podnosi optužni prijedlog, kada tijekom kriminalističkog istraživanja prekršaja policija utvrdi otegotne okolnosti – one koje utječu da kazna po vrsti bude teža i da unutar granica predviđene kazne bude teža odnosno bliža posebnom maksimumu, a one mogu biti:

- **stupanj krivnje: izravna namjera,**

- **pobude iz kojih je prekršaj počinjen** - etički negativne pobude: primjeri - iz koristoljublja da bi se počinitelj mogao kockati ili „živjeti na visokoj nozi“ ili zadovoljiti neke druge neegzistencijalne potrebe (egoistički motivi), iz osvete, mržnje, ljubomore, zavidnosti, zlobe, pakosti, pohote, avanturizma, egzibicionizma, iz protesta, iz objesti...,

- okolnosti počiniteljevog života prije počinjenja djela: ranija prekršajna osuđivanost - radi li se o povratniku koji je već bio osuđen za jedno ili više djela, o kojim se djelima radi (istovrsnim ili različitim), koliko je vremena prošlo od ranije osude, činjenje prekršajnih djela kroz duži vremenski period, djelo počinjeno u roku kušnje, sklonost počinjenju određene vrste prekršaja...,

- jačina ugrožavanja ili povrede zaštićenog dobra: okolnosti koje se odnose na posljedicu, kada je zaštićeno dobro više oštećeno (a ne manje), odnosno ako je opasnost povrede kod ugrožavanja bila bliža – konkretna opasnost (a ne dalja – apstraktna opasnost);

- okolnosti u kojima je počinjeno prekršajno djelo: da je do prekršaja došlo nakon dužeg razmišljanja i pripremanja; da je pri počinjenju djela korištena situacija koja olakšava počinjenje djela – vrijeme i mjesto počinjenja djela; zlouporabom povjerenja ili gostoprimstva; iskorištavanjem srodstva sa oštećenim, korištenjem okolnosti da je oštećenik starija ili nemoćna osoba ili bolesna ili nezrela mlada osoba, a što ujedno upućuje i na bezobzirnost; teži način izvršenja prekršaja (primjerice tučom, a ne svađom ili vikom)...,

- okolnosti života počinitelja nakon djela: odsutnost kajanja, odsutnost truda počinitelja da popravi štetu, izražavanje prezira i drugi negativan odnos prema oštećeniku...,

- osobne prilike počinitelja - okolnosti vezane za osobne, obiteljske i dr. odnose, zdravstveno stanje počinitelja, njegova dob, spol, stupanj obrazovanja, psihofizičke sposobnosti, kulturni i moralni nivo, grubost, drskost, agresivnost u ponašanju, nepoštivanje društvenih vrijednosti...

Pri odmjeravanju kazne ne smije se uzeti u obzir kao otegotnu onu okolnost koju je već zakonodavac uzeo u obzir kao obilježje djela (kao element bića djela)! Negiranje ili nepriznavanje djela ne smije se uzeti kao otegotna okolnost, jer bi se time ograničilo pravo na obranu (okrivljenik nije dužan govoriti istinu)!

Uputom Ravnateljstva policije KLASA:210-01/17-01/37, URBROJ:511-01-51-17-1 od 8. ožujka 2017 policijskim upravama dostavljene su smjernice za odmjeravanje zakonom propisanih sankcija recidivistima za operativno značajnije prekršaje iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, Zakona o sigurnosti prometa na cestama, Zakona o strancima, Zakona o nadzoru državne granice i Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji. Za istaknuti je iz te upute da se kazna zatvora predlaže prvi puta u optužnom prijedlogu protiv povratnika kada počini isti prekršaj 3. puta i svaki slijedeći put. Moguće je odstupanje od tih smjernica, ali samo uz dodatno obrazloženje u spisu o razlozima zbog kojih je odmjerena blaža ili teža kazna od one iz upute Ravnateljstva policije. Tako bi kaznu zatvora policija mogla predložiti već kod prvog prekršaja, ako broj i težina otegotnih okolnosti tako nalažu.

2.4.2. Obavezno podnošenje optužnog prijedloga kada policija predlaže prekršajnom sudu da uz novčanu kaznu izrekne i zaštitnu mjeru, različitu od zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom, osim kada policija i počinitelj prekršaja sklope sporazum o sankciji – novčanoj kazni i zaštitnoj mjeri temeljem čl. 109.e ZP

Kada su ispunjeni uvjeti za izdavanje obaveznog prekršajnog naloga iz čl. 233. PZ policija nema mogućnost predlaganja zaštitnih mjera (osim zabrane upravljanja motornim vozilom temeljem čl. 228. st. 4. PZ).

Ako policija umjesto obaveznog prekršajnog naloga podnese optužni prijedlog (i u njemu predloži zaštitnu mjeru), prekršajni sud taj optužni prijedlog će odbaciti temeljem čl. 239. st. 7. PZ., ako su ispunjeni uvjeti za izdavanje obaveznog prekršajnog naloga! Kod težih prekršaja, od svih načina procesuiranja prekršaja policija jedino u optužnom prijedlogu¹⁴ može predložiti primjenu zaštitnih mjera (različitih od zabrane upravljanja motornim vozilom), koje može izreći samo prekršajni sud.

Polazište određivanja zaštitnih mjera je određeno kriminogeno stanje počinitelja, njegova opasnost, u kojoj je involvirana i negativna prognoza o njegovom budućem ponašanju – opasnost od ponavljanja djela. Zaštitna mjera nije po sadržaju moralna osuda, ne počiva na krivnji, nego na opasnosti počinitelja i nastojanju da se njenom primjenom otklone uvjeti koji omogućavaju ili poticajno djeluju na počinjenje novog prekršaja, za razliku od kazne u kojoj je i retributivna komponenta. Iako je zaštitna mjera prekršajnoppravna sankcija ona ima preventivni karakter.

---

¹⁴ S izuzetkom sporazuma o sankciji temeljem čl. 109.e ZP, ali se i taj sporazum, ako ga Prekršajni sud ne prihvati smatra optužnim prijedlogom. U sporazumu policija i počinitelj se mogu sporazumijeti da se prema počinitelju primijeni zaštitna mjera.

Zaštitne mjere imaju dva cilja, zaštitu društva od opasnog počinitelja prekršaja i pomoć počinitelju (liječenjem, izolacijom, zabranama i ograničenjima određenih prava).

U izricanju zaštitne mjere vrijedi načelo razmjernosti. To znači da se zaštitna mjera ne smije izreći ako nije u razmjeru s težinom počinjenog prekršaja, prekršaja koji se mogu očekivati, kao i sa stupnjem počiniteljeve opasnosti (čl.51 a Prekršajnog zakona).

Zaštitne mjere kako to propisuje Prekršajni zakon, slijedeći Kazneni zakon iz 2011., a polazeći od tzv. sustava dvostrukog kolosijeka, izriču se neovisno od kazne - mjera kazne (sukladno čl. 36.st.1.PZ) slijedi stupanj krivnje, dok kod zaštitnih mjera ne postoji ograničenje krivnjom počinitelja kao njihovom mjerom.¹⁵ Obzirom da zaštitne mjere moraju biti u razmjeru s težinom počinjenog prekršaja¹⁶ policija će ih, u pravilu predlagati kod najtežih prekršaja za koje se provodi postupak glavne rasprave¹⁷ za koje je uz novčanu kaznu propisana i kazna zatvora (Bonačić M., Rašo M.: 2012., 439-472).

Međutim, sukladno načelu razmjernosti, zaštitne mjere se mogu predlagati i kod prekršaja počinjenih u povratu koji nisu u kategoriji najtežih prekršaja, kada se uzmu u obzir prekršaji koji se mogu očekivati od istog počinitelja u budućnosti i stupanj njegove opasnosti.

Za predloženu novčanu kaznu policija treba utvrditi razloge za novčanu kaznu te osobne i imovinske prilike okrivljenika, kao i ostale okolnosti koje mogu biti olakotne ili otegotne.

---

¹⁵ Nikšić S.: Zakon o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima - Obrazovni materijal za Pravosudnu akademiju, str.23., <http://pak.hr/cke/obrazovni%20materijali/Zakon%20o%20sprje%20C4%8Davanju%20nereda%20na%20sportskim%20natjecanjima,%20priru%20C4%8Dnik%20za%20polaznike.pdf>

¹⁶ Prekršaji za koje se obavezno izdaje obavezni prekršajni nalog smatraju se lakšim prekršajnim djelima i stoga je Prekršajnim zakonom određeno da se obaveznim prekršajnim nalogom ne može primijeniti zaštitna mjera (osim zabrane upravljanja motornim vozilom). Marko Rašo Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske: aktualna pitanja u primjeni Prekršajnog zakona III. Specijalističko savjetovanje - primjena prekršajnog zakona i ostalih propisa s područja prekršajnog prava u Republici Hrvatskoj), https://www.pravo.unizg.hr/_download/repository/Zbornik_s_III_specijalistickog_savjetovanja.pdf

¹⁷ Prekršajni Zakon je u postupovnom smislu razvrstao prekršaje po važnosti u tri razine. U prvu razinu (kao najlakši prekršaji) svrstani su prekršaji propisani odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i prekršaji propisani Zakonom za koje je kao kazna propisana samo novčana kazna do iznosa za koje ovlašteni tužitelji dužni su obvezno izdati prekršajni nalog... U drugu razinu po težini svrstani su oni prekršaji za koje je predviđena jednostavnija forma postupka - žurni postupak. Žurni postupak vodi se za prekršaje za koje je kao jedina kazna propisana novčana kazna do 10.000,00 kuna za fizičku osobu, novčana kazna do 30.000,00 kuna za pravnu osobu i do 10.000,00 kuna za odgovornu osobu u pravnoj osobi. U treću razinu svrstani su svi teži prekršaji za koje se vodi postupak glavne rasprave.

redovni prekršajni postupak -. Obilježja prekršajnog prava i sudovanja, aktualna pitanja i prioriteta, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 19, broj 2/2012, str. 439-472.)

Ako ni policija ni prvostupanjski prekršajni sud ne utvrde i ne obrazlože razloge za novčanu kaznu i za primjenu zaštitne mjere to će povodom podnesene žalbe okrivljenika imati za posljedicu ukidanje prvostupanjske presude u cjelini (Markov Ž. 2016., 456-467).

Sukladno Prekršajnom zakonu zaštitne mjere ne mogu biti propisane kao obavezne (Aviani D.: 2013., 38), osim kod posebnih zakona, primjerice Zakona o oružju i Zakona o eksplozivnim tvarima.¹⁸

Od zaštitnih mjera propisanih Prekršajnim zakonom, želimo istaknuti zaštitnu mjeru zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja (čl. 50. st. 1. t. 7. i čl. 58.a PZ). Izriče se kada postoji opasnost da će u određenom razdoblju posjećivanjem tog mjesta ili područja počinitelj ponovno počiniti isti prekršaj. Primjerice, učestalo okrivljenikovo narušavanje javnog reda i mira u određenom istom ugostiteljskom objektu osnova je za zaključak da posjećivanje tog lokala poticajno djeluje na okrivljenika da čini prekršaje narušavanja javnog reda i mira i tada mu sud može izreći ovu zaštitnu mjeru.¹⁹

S tim u vezi napominjemo da je člankom 31.d Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima propisano da tko se za vrijeme trajanja zaštitne mjere iz članka 32. Zakona o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima zatekne na prostoru športskog objekta ili se njegova prisutnost utvrdi na drugi način, čini kazneno djelo.

Nadalje napominjemo da je čl. 22. st.2. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji propisano da počinitelj koji ne postupa prema primijenjenoj zaštitnoj mjeri iz tog Zakona kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 3.000,00 kuna ili kaznom zatvora od najmanje 10 dana.

Za razliku od ZSNŠN i ZZNO, koji sadrže odredbe o odgovornosti počinitelja za nepoštivanje zaštitnih mjera koje propisuju ti Zakoni, osoba koja krši zaštitnu mjeru zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja iz čl.50. st.1.t.7. Prekršajnog zakona ne čini ni kazneno djelo ni prekršaj, jer Prekršajni zakon ne sadrži odredbu o odgovornosti za nepostupanje po toj zaštitnoj mjeri!

Kada policija zatekne osobu u kršenju zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja – nekog ugostiteljskog objekta, koju je Prekršajni sud izrekao temeljem Prekršajnog zakona, u povodu prekršaja iz javnog reda i mira iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, nema ju ovlast uhititi ni privesti kao osumnjičenu, jer kršenjem zaštitne mjere nije počinila prekršaj ni po Prekršajnom zakonu ni po Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira.

---

¹⁸ Prvi primjer: zaštitna mjera oduzimanja oružja i streljiva iz čl. 91 Zakona o oružju (NN 63/07,146/08,59/12) će se izreći fizičkoj osobi koja bez odobrenja nabavi drži li nosi oružje za čiju je nabavu prema Zakonu o oružju potrebno odobrenje i fizičkoj osobi koja da oružje na uporabu djeci. Drugi primjer: prekršajni sud će izreći zaštitnu mjeru zabrane obavljanja djelatnosti za prekršaje učinjene u povratu iz čl. 52.st.1. Zakona o eksplozivnim tvarima,

¹⁹ Portal ius info: <http://www.iusinfo.hr/DailyContent/Topical.aspx?id=25090>

U povodu izvršavanja te zaštitne mjere policiji preostaje postupiti na isti način kao kada zatekne osobu u kršenju mjere opreza – zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja iz čl. 130. st. 2.t.2. PZ: izvršiti provjeru identiteta, pokušati obaviti razgovor s osobom koja krši zaštitnu mjeru, prikupiti i druge dokaze za nepoštivanje zaštitne mjere te sačiniti izvješće s prikupljenim obavijestima i dostaviti sve Prekršajnom sudu.

Stoga bi bilo potrebno dopuniti Prekršajni zakon odredbama kojima bi se kršenje mjere opreza i zaštitne mjere zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja propisalo kao prekršaj.

Kada policija podnosi optužni prijedlog redovnim putem, u njemu može predložiti prekršajnom sudu i izricanje mjere opreza iz čl. 130. st. 2. PZ. Mjera opreza može poslužiti kao zamjena za prekršajno uhićenje i zadržavanje po čl. 135. PZ ili kao mjera prevencije koja za vrijeme suđenja osigurava osobi oštećenoj prekršajem određenu zaštitu od počinitelja prekršaja, obzirom da ista može trajati do pravomoćnosti odluke o prekršaju (čl. 130.st.5.PZ). Mjera opreza po svojem sadržaju i svrsi može odgovarati zaštitnoj mjeri, kao što je to slučaj sa zaštitnom mjerom i mjerom opreza istog naziva - zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja.

2.4.3. Obavezno podnošenje optužnog prijedloga kada policija pokreće prekršajni postupak protiv maloljetnog počinitelja prekršaja

a) Ako su ispunjeni uvjeti za pokretanje prekršajnog postupka protiv maloljetnog počinitelja prekršaja – taj se postupak uvijek pokreće podnošenjem optužnog prijedloga nadležnom prekršajnom sudu, bez obzira jesu li ispunjeni uvjeti za ostale načine pokretanja prekršajnog postupka.

Prekršajni se nalog može izdati samo protiv punoljetnog počinitelja (čl.228. st. 2. PZ). Obavezni prekršajni nalog ne može se izdati protiv počinitelja prekršaja koji je u vrijeme počinjenja prekršaja bio maloljetnik (čl. 239. st.8. PZ). Policija ne pokreće prekršajni postupak protiv maloljetnog počinitelja prekršaja - opomenom iz čl. 43. PZ te ne sklapa s njim sporazum o sankciji, jer je uputom Ravnateljstva policije broj: 511-01-51/7-32664/34-2013 od 30. prosinca 2015. određeno da se protiv maloljetnog počinitelja prekršaja prekršajni postupak uvijek pokreće optužnim prijedlogom.

b) Policija ima ovlast odlučiti da ne pokrene prekršajni postupak protiv maloljetnika (primjena načela svrhovitosti odnosno oportuniteta, čl. 226. PZ), ako to ne bi bilo opravdano s obzirom na osobne okolnosti maloljetnika i počinjeni prekršaj. Način procesuiranja prekršaja u ovom slučaju: policija će upozoriti maloljetnika na njegovo djelo i o tome upoznati maloljetnikova roditelja, posvojitelja, skrbnika i druge osobe koje skrbe za njega.

Međutim, ničim nije propisan ni reguliran sadržaj i forma upoznavanja roditelja o djelu njihovog djeteta. I to je vjerojatno jedan od razloga zbog kojeg se institut svrhovitosti kao ovlast od strane policije kao tužitelja, ne koristi u policijskoj praksi.

Načelo svrshodnosti (oportuniteta) prema maloljetnim počiniteljima prekršaja može se primijeniti pod istim odnosno sličnim olakotnim okolnostima kao opomena iz čl. 43. PZ prema punoljetnim počiniteljima prekršaja te pod istim okolnostima koje vrijede za primjenu načela oportuniteta iz čl. 109.b PZ (osim uvjetnog oportuniteta).

Doduše, postoji policijska praksa izdavanja usmenog upozorenja iz čl. 245. Prekršajnog zakona – maloljetnim počiniteljima za prekršaj osobito lake naravi za koji je propisana samo novčana kazna do 1.000,00 kuna i da počinitelj nije u zadnjih 12 mjeseci evidentiran da je počinio prekršaj iz istog propisa, primjerice kod čl. 20. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira – odavanje pijančevanju na javnom mjestu. Međutim, policija nema ovlast naplaćivati novčane kazne iz čl. 245.st.1. PZ maloljetnim počiniteljima prekršaja, pa im onda ne bi trebala ni izdavati upozorenja, jer su upozorenja po čl. 245. st.8. PZ - zamjena za novčanu kaznu. Posljedica izdavanja upozorenja starijem maloljetniku jest da kad napuni 18 godina, a nije proteklo više od 12 mjeseci od izdavanja upozorenja, gubi mogućnost da mu policijski službenik izda upozorenje.

Maloljetnom počinitelju prekršaja policija ne može naplatiti novčanu kaznu, jer to može samo prekršajni sud. Iz razloga što policija maloljetnog počinitelja prekršaja ne može obvezati na novčane činidbe prema njemu se ne primjenjuje ni uvjetni oportunitet, a bezuvjetni oportunitet se uklapa pod načelo svrshodnosti iz čl. 226. PZ primjerice kad na strani maloljetnog počinitelja prekršaja postoje razlozi za oslobađanje od kazne iz čl. 38. PZ i/ili se radi o beznačajnom prekršaju iz čl. 24.a PZ.

2.4.4. Obavezno podnošenje optužnog prijedloga kada policija privodi uhićenika na prekršajni sud radi zadržavanja po čl. 135. Prekršajnog zakona

Tabela 5. Uvjeti za prekršajno uhićenje iz čl. 134. i čl. 135. PZ

1.	Policija je ovlaštena uhititi osobu zatečenu u počinjenju prekršaja propisanog zakonom (u policijskoj praksi zatjecanje podrazumijeva hvatanje na djelu)
+2	ako se radi o prekršaju po javnom redu i miru (ZPPJRM) ili vezanom za nasilje u obitelji (ZZNO) ili vezanom za sprječavanje nereda na sportskim natjecanjima (ZSNSN).
Ili + 3.	ili prekršaju za koji se može izreći kazna zatvora ili prekršaju za koji se može izreći novčana kazna veća od 10.000 kuna (vrijedi za bilo koji zakon koji propisuje prekršaje, osim za ZPPJRM, ZZNO, ZSNSN)
+ 4.	ako postoje okolnosti koje upućuju na opasnost da će pobjeći, ili postoji opasnost da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za prekršajni postupak ili postoji opasnost da će ometati prekršajni postupak utjecajem na svjedoke ili sudionike, ili osobite okolnosti opravdavaju bojazan da će ponoviti istovrsni prekršaj.

Komentar uz tabelu 6: Mogućnost primjene mjere uhićenja kumulativno je vezana za četiri činjenice: da je osoba zatečena u činjenju prekršaja (prva činjenica) iz određenog zakona (ZPPJRM, ZSNSN, ZZNO - druga činjenica) ili zapriječenu kaznu (treća činjenica - novčanu kaznu veću od 10.000,00 kn ili kaznu zatvora) kod drugih zakona, primjerice ZSPC, Zakon o javnom okupljanju, Zakon o oružju..... i barem za jedan od uvjeta navedenih pod točkama od 1. do 3. stavka 1. članka 135. Prekršajnog zakona – (četvrta činjenica) opasnost od bijega ili iteracijska opasnost ili koluzijska opasnost (Vujanović S, 2009.).

a) Neovisno o vrsti i visini kazne za određeni prekršaj, ako policija zatekne osobu na počinjenju prekršaja iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira (ZPJRM) ili Zakona o sprječavanju nereda na športskom natjecanjima (ZSNSN) ili Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (ZZNO) ima ovlast uhititi ga, ako postoji opasnost od bijega ili opasnost od ponavljanja istovrsnog prekršaja ili opasnost da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za prekršajni postupak ili postoji opasnost da će ometati prekršajni postupak utjecajem na svjedoke ili sudionike.

Iz ovoga proizlazi da policija ima ovlast uhititi i počinitelja prekršaja za koji je kao kazna propisana samo novčana kazna do 5.000,00 kn za fizičku osobu, ako se radi o prekršaju iz ZPJRM ili o prekršaju iz ZSNSN ili o prekršaju iz ZZNO. Međutim, pregledom tih triju Zakona utvrđi se da samo ZPJRM sadrži prekršaje koji propisuju kao jedinu - novčanu kaznu do 5.000,00 kuna. Tako se samo uz ZPJRM veže neobična situacija – da policija ima ovlast uhititi počinitelje lakših prekršaja (u postupovnom smislu), za koje je propisana samo novčana kazna do 5.000,00 kuna. Da nisu propisani Zakonom o prekršajima protiv javnog reda i mira policija ne bi mogla vršiti uhićenja za te prekršaje.

Važeći ZPJRM do današnjeg dana nije doživio značajnije izmjene ili dopune, a koje su nužne da bi se adekvatno popratili zahtjevi vremena i potrebe prakse pa je tako za prekršaj iz čl. 30. ZPJRM propisana niska novčana kazna od 50 – 200 DEM u protuvrijednosti u kunama od oko 190 do oko 760 kuna, ovisno o tečaju - kao jedina kazna. Pa ipak, temeljem Prekršajnog zakona policija je ovlaštena uhititi počinitelja tog prekršaja. Unatoč tome, nema policijske prakse uhićenja za prekršaje iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira za koje je propisana samo novčana kazna.

Detaljnijim iščitavanjem vidljivo je da je u Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira jedini prekršaj kod kojeg bi eventualno bilo potrebe uhititi počinitelja prekršaja, iako je za taj prekršaj propisana samo novčana kazna, jest prekršaj neopreznog držanja životinja iz čl. 30. ZPJRM, pa se opravdano postavlja pitanje zašto je tomu tako?

Za ilustraciju, čl. 48. st. 4. Zakona o zaštiti životinja propisuje: „zabranjeno je držanje i postupanje s kućnim ljubimcima te njihovo kretanje na način koji ugrožava zdravlje i sigurnost drugih životinja i ljudi, a posebice djece.“ Za kršenje ove odredbe (sadržajno identične čl. 30. ZPJRM), člankom 67. st. 1. Zakona o zaštiti životinja propisana je novčana kazna za fizičku osobu od 5.000,00 do 15.000,00 kn. Sjetimo se ne tako rijetkih slučajeva napada pasa na djecu kojima je prethodilo puštanje psa s povodca na javnoj površini. Iz tog kuta gledanja, ni približno se ne radi o lakšem prekršaju.

Obzirom da je Ravnateljstvo policije u svojoj uputi za prekršaj iz čl. 30. ZPPJRM (neoprezno i bez nadzora držanje životinja ili zlostavljanje životinja) dalo smjernicu da policija protiv počinitelja tog prekršaja podnosi optužni prijedlog i predlaže zaštitnu mjeru, razmotrit ćemo postoje li uvjeti za podnošenje optužnog prijedloga; postoje li uvjeti za uhićenje i postoje li uvjeti za zadržavanje počinitelja tog prekršaja.

Kada su ispunjeni uvjeti za naplatu novčane kazne ili za izdavanje obaveznog prekršajnog naloga, a policija protiv počinitelja prekršaja iz čl. 30. ZPPJRM podnese optužni prijedlog redovnim putem, sud taj će optužni prijedlog odbaciti, temeljem čl. 239. st. 7. PZ., koji se primjenjuje na sve prekršaje za koje je propisana samo novčana kazna do 5.000,00 kn za fizičku osobu, pa tako i za one iz ZPPJRM! Takva je i sudska praksa u što smo se uvjerali pregledom odgovarajućih sudskih presuda pa tako i onih koje se tiču odbacivanja optužnog prijedloga u vezi prekršaja iz čl. 30. ZPPJRM. Dakle, policija nema ovlast podnijeti optužni prijedlog redovnim putem protiv počinitelja prekršaja iz čl. 30. ZPPJRM, pa onda nije u mogućnosti ni predložiti zaštitnu mjeru.

Koliko je autorima poznato nema policijske prakse uhićenja počinitelja prekršaja iz čl. 30. ZPPJRM, međutim temeljem čl. 134. st. 1. PZ u vezi čl. 135. st. 1. PZ policija ima ovlast uhititi vlasnika ili posjednika psa, ako ga je pustio s povodca na javnoj površini po kojoj se kreću ljudi, ako ga uhvati na djelu, a osobite okolnosti opravdavaju bojazan da će ponoviti isti prekršaj te to može omogućiti napad psa na čovjeka sa teškim posljedicama (teška tjelesna ozljeda ili smrt osobe).

Primjer osobitih okolnosti koje opravdavaju bojazan da će ponoviti isti prekršaj: da je okrivljenik vidno alkoholiziran; da prijete da će psa opet pustiti s povodca među prolaznike na javnoj površini čim ga policija pusti na slobodu; da je unazad tri godine više puta počinio isti taj prekršaj, koji su procesuirani obaveznim prekršajnim naložima; ako se kod psa prilikom kriminalističkog istraživanja prekršaja utvrdi postojanje rizičnih čimbenika za sigurnost ljudi. (vidi fusnotu broj 31 – neki oblici agresivnog ponašanja psa) ili da je pas napao slučajnog prolaznika, ali spletom sretnih okolnosti nije došlo do teške tjelesne ozljede ili smrtne posljedice. Uhićenje počinitelja prekršaja iz čl. 30. PZ neće biti nužna mjera, ako se opasnost od nastavljanja s činjenjem prekršaja može prevenirati primjenom blaže mjere, posebne mjere policije za neposredno sprječavanje počinitelja prekršaja pod utjecajem opojnih sredstava da nastavi s činjenjem prekršaja iz čl. 137. st. t. 1. PZ - smještanjem u posebnu prostoriju do prestanka djelovanja opojnog sredstva, ali ne duže od 12 sati (kao samostalne mjere, bez uhićenja). Ovo podrazumijeva da se čuvanje psa može organizirati primjerice preko članova obitelji počinitelja prekršaja za vrijeme njegove odsutnosti. Slijedom gore navedenog, situacija za uhićenje počinitelja prekršaja neopreznog držanja životinja iz čl. 30. ZPPJRM očito je vrlo rijedak slučaj.

Temeljem čl. 134. st. 3. PZ policija će uhićenika pustiti na slobodu čim prestane potreba za lišenjem slobode, a najkasnije u roku od 12 sati od uhićenja. Tom prilikom policija će u policijskoj postaji počinitelju takvog prekršaja izdati obavezni prekršajni nalog, sukladno čl. 239.st.1.t.2. PZ.

Nema policijske prakse privođenja na prekršajni sud okrivljenika za prekršaj iz čl. 30. ZPPJRM radi zadržavanja, a kada bi policija to učinila uz optužni prijedlog, jer nije prestala potreba za njegovim lišenjem slobode,²⁰ autori smatraju da bi prekršajni sud donio rješenje kojim se odbacuje optužni prijedlog, temeljem čl. 161.st.2. PZ u vezi čl. 239.st.1.t.2.PZ te u vezi čl. 239.st.7. PZ²¹, jer se radi o prekršaju za koji je kao kazna propisana samo novčana kazna do 5.000,00 kuna za fizičku osobu pa je policija obavezna izdati obavezni prekršajni nalog, a ako umjesto toga podnese optužni prijedlog, sud će taj optužni prijedlog odbaciti temeljem čl. 239.st.7.PZ.

Kao što je naprijed već rečeno, prekršajni sudovi donose rješenja o odbacivanju optužnih prijedloga podnesenih redovnim putem, koje je policija podnijela, iako je bila obavezna izdati obavezni prekršajni nalog. Nema razloga da sud isto ne postupi i u situaciji kada bi policija podnijela optužni prijedlog radi zadržavanja uhićenika, temeljem čl. 134. i čl. 135. PZ., obzirom da je jedan od procesnih uvjeta za zadržavanje uhićenika iz čl. 135.st.1. PZ – da ne postoje razlozi za odbacivanje optužnog prijedloga iz čl. 161. PZ.

Naime, u čl. 161. st. 2. PZ postoji razlog za odbacivanje optužnog prijedloga, a to je okolnost zbog koje nije moguće voditi prekršajni postupak – da je policija podnijela optužni prijedlog, iako je bila obavezna podnijeti obavezni prekršajni nalog.

U članku 239. st. 7. PZ je propisano da ako je ovlaštenu tužitelj podnio optužni prijedlog umjesto obaveznog prekršajnog naloga, da će prekršajni sud odbaciti taj optužni prijedlog. To vrijedi za sve situacije (jer nema propisane iznimke) pa onda i za situaciju kada bi policija podnijela optužni prijedlog vezano za privođenje uhićenika na prekršajni sud radi zadržavanja po čl. 134. i čl. 135. PZ.²²

Autori smatraju da nije prihvatljivo (zbog ne tako rijetkih napada pasa na ljude) da policija nema ovlaštenje podnijeti optužni prijedlog ni redovnim putem ni prilikom uhićenja okrivljenika, pa slijedom toga nema ni mogućnost predložiti zaštitnu mjeru, protiv počinitelja prekršaja neopreznog držanja životinja iz čl. 30. ZPPJRM, a što je posljedica niske novčane kazne.

---

²⁰ Op.cit. Aviani - pod naslovom ispitivanje optužnog prijedloga autor navodi: “Ako sud smatra da postoje zakonski uvjeti za izdavanje prekršajnog naloga, treba odmah izdati prekršajni nalog“.

²¹ sud će ispitati postoje li okolnosti zbog kojih nije moguće voditi prekršajni postupak – ispitivanje optužnog prijedloga, čl. 161.st.2.PZ

²² Iznimno, policija može privesti počinitelja prekršaja na prekršajni sud uz obavezni prekršajni nalog ili prekršajni nalog (dakle bez optužnog prijedloga), ako počinitelj prekršaja nema prebivalište ili stalno boravište u Republici Hrvatskoj, a nema uvjeta za njegovo uhićenje iz čl. 134.st.1.PZ. Vidi uputu Ravnateljstva policije broj: 511-01-22/29-1888/4-08 od 13.svibnja 2008.

Stoga predlažemo da zakonodavac prilikom donošenja novog Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira povisi novčanu kaznu za prekršaj iz čl. 30. ZPPJRM za fizičku osobu primjerice na iznos u rasponu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna po uzoru na Zakon o zaštiti životinja.

b) Ako policija zatekne osobu na počinjenju prekršaja iz nekog drugog zakona koji propisuje prekršaje (a ne iz ZPPJRM, ZZNO, ZSNSN) ima ovlast uhititi ga, ako se za taj prekršaj može izreći novčana kazna veća od 10.000,00 kuna ili kazna zatvora, a postoji opasnost od bijega ili opasnost od ponavljanja istovrsnog prekršaja ili opasnost da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za prekršajni postupak ili postoji opasnost da će ometati prekršajni postupak utjecajem na svjedoke ili sudionike.

Primjeri iz Zakona o sigurnosti prometa na cestama:

- čl.53. st.3. ZSPC: novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju do 60 dana kaznit će se za prekršaj vozač koji se vozilom u naselju kreće brzinom koja je za više od 50 km na sat veća od dopuštene ili prometnim znakom ograničene brzine,

- čl.199.st.8.ZSPC: novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju do 60 dana kaznit će se za prekršaj vozač i instruktor vožnje ako u krvi ima alkohola iznad 1,50 g/kg odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka,

- čl.289.st.4. u vezi st.1. ZSPC: novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora do 60 dana kaznit će se za prekršaj vozač koji upravlja vozilom za vrijeme, dok mu je izrečena mjera opreza privremenog oduzimanja vozačke dozvole ili zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom.

Temeljem čl. 134. st. 3. PZ policija će uhićenika pustiti na slobodu čim prestane potreba za lišenjem slobode, a najkasnije u roku od 12 sati od uhićenja. Potreba za lišenjem slobode prestaje čim su prestali razlozi zbog kojih je uhićenje određeno. Primjer prvi: ako je policija uhitila počinitelja prekršaja za koji se može izreći novčana kazna veća od 10.000,00 kuna ili kazna zatvora, samo zbog postojanja opasnosti da će ometati prekršajni postupak utjecajem na jedinog svjedoka, može uhićenika pustiti na slobodu nakon što ispita tog svjedoka i o tome sačini zapisnik o ispitivanju svjedoka. Primjer drugi: ako je jedini razlog uhićenja opasnost da će počinitelj prekršaja sakriti određeni dokaz ili trag važan za prekršajni postupak, a policija poduzme pretragu stana uhićenika, kojom prilikom pronađe traženi dokaz ili trag, nakon toga može uhićenika pustiti na slobodu.

Policija će uhićenika privesti prekršajnom sudu radi zadržavanja za prekršaj za koji se može izreći novčana kazna veća od 10.000,00 kuna ili kazna zatvora, ako nije prestala potreba za lišenjem slobode - ako nije otpao razlog zbog kojeg je uhićen. Primjer: po proteku roka uhićenja i dalje postoji opasnost od bijega uhićenika kada ga ništa ne veže za mjesto počinjenja prekršaja te bi

policiji nakon puštanja na slobodu bio nedostupan, jer ne stanuje na prijavljenoj adresi, često mijenja adrese stanovanja; nije zaposlen ili radi „na crno“, a često mijenja radna mjesta ili mjesto rada; nije oženjen, nema djecu, a ako ima suprugu i djecu - ne živi s njima ... U tom slučaju policija neće pustiti uhićenika na slobodu, nego će ga radi zadržavanja privedi prekršajnom sudu uz optužni prijedlog, jer je podnošenje optužnog prijedloga jedan od uvjeta za njegovo zadržavanje, propisan čl. 135. st. 1. PZ.

2.4.4.1. Situacija u kojoj konkuriraju optužni prijedlog i prekršajni nalog kao načini pokretanja prekršajnog postupka

Opći prekršajni nalog konkurira optužnom prijedlogu kao načinu pokretanja prekršajnog postupka kada policija smatra da počinitelju treba izreći samo novčanu kaznu, bez izricanja zaštitne mjere (različite od zabrane upravljanja motornim vozilom), uz eventualnu primjenu posebne mjere trajnog oduzimanja predmeta ili imovinske koristi.

Općim prekršajnim nalogom može se izreći novčana kazna, zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom, posebna mjera trajnog oduzimanja predmeta, oduzimanje imovinske koristi, odrediti naknada paušalne svote troškova izdavanja prekršajnog naloga - 500,00 kuna. Ukoliko osoba plati novčanu kaznu na mjestu počinjenja prekršaja putem platnih kartica, troškovi izdavanja prekršajnog naloga se ne naplaćuju.

Postoji policijska praksa da se ostali troškovi rada policije (troškovi utvrđenja prekršaja) koji premašuju paušalnu svotu od 500,00 kuna - ne naplaćuju, ²³iako postoje pretpostavke da se ti troškovi naplaćuju, a sadržane su u čl. 138. st.2.t.1. PZ: troškovi prekršajnog postupka obuhvaćaju troškove tužitelja nastali utvrđivanjem prekršaja upotrebom tehničkih sredstava ili provođenjem potrebnih analiza i vještačenja.. Visina tih troškova regulirana je Rješenjem o utvrđivanju cijena posebnih troškova nastalih radom MUP-a (NN 100/12).

Opći prekršajni nalog može se izdati (ili umjesto njega podnijeti optužni prijedlog):

- za prekršaj za koji je zakonom propisana samo novčana kazna preko 5.000,00 kuna za fizičku osobu; preko 10.000,00 kuna za počinitelja prekršaja fizičku osobu obrtnika i osobu koja obavlja drugu samostalnu djelatnost; preko 15.000,00 kuna za pravnu osobu i

- za prekršaj za koji je zakonom propisana novčana kazna ili kazna zatvora, ali tada iznos novčane kazne može biti manji 5.000,00 kuna za fizičku osobu; može biti manji od 10.000,00 kuna za fizičku osobu obrtnika i osobu koja

²³ Uputom Uprave policije broj: 511-01-53-46256/1-13 od 8. srpnja 2013. odustalo se od naplate ostalih troškova, kada oni premašuju iznos paušalnih troškova od 500,00 kuna za izdavanje općeg prekršajnog naloga,

obavlja drugu samostalnu djelatnost te može biti manji od 15.000,00 kuna za pravnu osobu.

Primjer: kod prekršaja iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, kod kojih je propisana novčana kazna ili kazna zatvora, iznos novčanih kazni varira od oko 190 do oko 760 kuna. Ovako nizak iznos novčanih kazni nije zapreka za izdavanje prekršajnog naloga. Iako su za te prekršaje propisane niske novčane kazne, manje od 5.000,00 kuna za fizičku osobu, policija nema obavezu izdati obavezni prekršajni nalog, obzirom da novčana kazna nije propisana kao jedina kazna, nego je uz nju propisana alternativno kazna zatvora.

Općim prekršajnim nalogom ne može se izreći kazna zatvora (čl. 228. st.4. PZ), ali može se izreći novčana kazna za prekršaj za koji je uz novčanu kaznu alternativno propisana kazna zatvora.

U jednom slučaju iz policijske i sudske prakse policijski službenik je izdao opći prekršajni nalog zbog prosjačenja – prekršaja iz čl. 11. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, koji je utvrdio neposrednim opažanjem. Međutim, okrivljenik je podnio prigovor zbog poricanja prekršaja u kojem je naveo da nije prosjačio, nego pretraživao kante za smeće u potrazi za bocama. Prekršajni sud je proveo redovni prekršajni postupak (čl. 237.st.9. i st. 10. PZ). Nakon otvaranja glavne rasprave odnosno prije ispitivanja okrivljenika izdani je prekršajni nalog rješenjem stavljen izvan snage. Policijski službenik nije osigurao dokaze, koji bi se dostavili prekršajnom sudu uz prekršajni nalog povodom prigovora okrivljenika, pa je bio pozvan na prekršajni sud kao svjedok. U nedostatku dokaza prekršajni sud je donio oslobađajuću presudu.

Ako policijski službenik nije u opisu bića djela naveo da se okrivljenik odao prosjačenju (jednokratno prosjačenje nije prekršaj) te nije u obrazloženju prekršajnog naloga naveo da je ranije u više navrata zatečen na prekršaju prosjačenja; ako nije povodom prigovora protiv prekršajnog naloga priložio spisu ranije izvješće povodom prvog zatjecanja na prosjačenju ili takvo izvješće nije sačinio, iako je osobu zatekao u prekršaju, postupajući po prigovoru na prekršajni nalog prekršajni sud može donijeti oslobađajuću presudu zbog toga što jednokratno prosjačenje nije prekršaj.

Cilj policije kao ovlaštenog tužitelja jest postići osuđujuću presudu, stoga policijski službenik treba prikupiti dokaze za prekršaj, bez obzira što će prekršajni postupak pokrenuti prekršajnim nalogom. Ti dokazi mogu poslužiti u povodu prigovora okrivljenika na prekršajni nalog.

Primjer mogućih dokaza za prekršaj prosjačenja iz čl. 11. ZPPJRM: službena bilješka o neposrednom opažanju radnje počinjenja prekršaja sačinjena od strane policijskog službenika koji je utvrdio prekršaj je dokaz u prekršajnom postupku²⁴; potvrda o privremenom oduzimanju predmeta – novca koji je pribavljen prekršajem prosjačenja; od osobe koju je okrivljeni prosio novac mogu se uzeti osobni podaci za slučaj pozivanja na prekršajni sud kao svjedoka te kratko s njim na terenu obaviti obavijesni razgovor na okolnosti prosjačenja o čemu se sačini službena zabilješka (koja nije dokaz), ranije izdani prekršajni nalozi ili podneseni optužni prijedlozi protiv istog okrivljenika za prekršaj prosjačenja, koji se navedu u obrazloženju prekršajnog naloga.

U razgovoru s mnogim policijskim službenicima autori su došli do saznanja da se oni odlučuju na izdavanje prekršajnog naloga obzirom da:

- većina okrivljenika koji imaju prebivalište u Zagrebu, a bave se tim prekršajem kao zanimanjem, odluči platiti novčanu kaznu (jer je ona niska) te
- u situacijama kada treba zahvatiti više počinitelja u kraće vrijeme (obzirom da se prekršajni nalog može izdati na terenu).

Počinitelji prekršaja motivirani su da plate novčanu kaznu po prekršajnom nalogu vjerojatno i činjenicom da se prekršajnim nalogom ne mogu izreći zaštitne mjere – udaljenje s područja općine ili zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja, do čega bi moglo doći povodom prigovora okrivljenika, jer prekršajni sud po prigovoru stavlja prekršajni nalog izvan snage i provodi redovni prekršajni postupak.

No, je li prekršajni nalog uopće optimalani način procesuiranja prekršaja prosjačenja? Kod prvog zatjecanja počinitelja u prekršaju prosjačenja – nema prekršaja pa u tom slučaju ne dolazi u obzir ni izdavanje prekršajnog naloga ni podnošenje optužnog prijedloga, nego samo podnošenje izvješća o događaju.

Po ranije spomenutoj uputi Ravnateljstva policije iz ožujka 2017., kod drugog zatjecanja na prekršaju prosjačenja policija treba predložiti novčanu kaznu i zaštitnu mjeru - udaljenje s područja općine, ako okrivljenik nema prebivalište na području općine na kojoj je počinio prekršaj ili predložiti zaštitnu mjeru - zabranu posjećivanja određenog mjesta ili područja. Policija bi pokrenula prekršajni postupak podnošenjem optužnog prijedloga, jer se jedino uz optužni prijedlog može predložiti takva zaštitna mjera.

Kod trećeg zatjecanja, policija bi trebala podnijeti optužni prijedlog protiv okrivljenika i zatražiti kaznu zatvora.

Prije podnošenja optužnog prijedloga redovnim putem, bilo bi svrhovito da policija s rokom važenja do 8 dana odredi i mjeru opreza – zabranu posjećivanja određenog mjesta ili područja iz čl. 130. PZ te da u optužnom prijedlogu (prije prestanka važenja mjere opreza) zatraži produljenje te mjere opreza do pravomoćnog okončanja prekršajnog postupka, obzirom da je za njezino kršenje

---

²⁴ Vidi čl 158.st.5. PZ. To je iznimka od pravila da izvidi ne mogu biti dokaz u prekršajnom postupku

člankom 132. st.5. PZ propisano kažnjavanje okrivljenika od strane prekršajnog suda novčanom kaznom do 10.000,00 kuna na temelju policijskog izvješća sačinjenog povodom zatjecanja osobe u kršenju mjere opreza.

Kod pojedinih počinitelja prekršaja prosjačenja će biti ispunjeni i uvjeti za uhićenje okrivljenika zbog opasnosti da će ponoviti isti prekršaj te za njihovo privođenje uz optužni prijedlog na prekršajni sud radi zadržavanja.

Slijedom navedenog, izdavanje prekršajnog naloga nije optimalni način procesuiranja prekršaja prosjačenja, jer se njime počinitelje tog prekršaja ne motivira da se prestanu baviti s prosjačenjem. Oni novčanu kaznu ukalkuliraju u „rizik posla“ i kad je plate, isplati im se dalje nastaviti s prosjačenjem. Nadalje, prekršajnim nalogom ne može se odrediti odgovarajuća zaštitna mjera.

No kao što je rečeno, policijski službenici u policijskim postajama skloni su izdati prekršajni nalog počinitelju prosjačenja na terenu, jer se očekuje da će platiti novčanu kaznu; procesuiranje je brzo i jednostavno te se na neko vrijeme počinitelj prekršaja vjerojatno neće pojaviti na mjestu, gdje je uhvaćen na prosjačenju.

Kada je za dokazivanje neke činjenice i elementa bića prekršajnog djela potrebno osigurati više dokaza, prekršajni postupak svrhovitije je pokrenuti optužnim prijedlogom, nego prekršajnim nalogom. Takva situacija očekuje se kod složenih prekršaja (s više elemenata u biću djela) koji su teži za dokazivanje kao što je prekršaj skitnje iz čl. 11. ZPPJRM, gdje treba dokazati da okrivljeni nema prebivalište u mjestu u kojem je zatečen, da učestalo mijenja mjesta boravka bez određenog cilja i bez osiguranih sredstava za život, okrivljenikove osobne prilike, životne navike i okolnosti u kojima živi. Nadalje, ako policijski službenik prosudi da bi za dokazivanje krivnje počinitelja bilo potrebno da prekršajni sud provede raspravu u redovnom prekršajnom postupku, jer činjenično stanje nije nedvojbeno utvrđeno (nego osnovana sumnja), također je svrhovitije podnijeti optužni prijedlog.

Izdavanje prekršajnog naloga svrhovitije je kod prekršaja koji nisu složeni (biće djela ima jedno obilježje), a lako se dokazuju na jedan od načina iz čl. 233. PZ (neposrednim opažanjem, upotrebom tehničkih uređaja...). Primjeri: prekršaji iz čl. 4. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima – boravak na prostoru športskog objekta u alkoholiziranom stanju iznad 0,50 g/kg, unošenje u sportski objekt alkoholnih pića; konzumiranje alkoholnih pića koja sadrže više od 6 % alkohola; unošenje u sportski objekt transparenta s obilježjem kojim se iskazuje mržnja ili nasilje...

Primjer situacije primjerene za izdavanje općeg prekršajnog naloga kod prekršaja iz čl. 13. ZPPJRM (vika svađa, tuča ili remećenje javnog reda i mira na drugi način):

- način izvršenja prekršaja iz čl. 13. ZPPJRM-a, primjerice: na hodniku stambene zgrade jedan susjed verbalno napadne drugog i tako uznemiri nekoliko drugih stanara iz okolnih stanova, koji su zbog toga izašli na hodnik koji se po danu ne zaključava (vika i galama na javnom mjestu),

- Prekršaj je nedvojbeno utvrđen, npr. preko oštećenog i svjedoka o čemu su sačinjeni zapisnici o ispitivanju svjedoka ili amaterskom snimkom s mobitela jednog od očevidaca,

- Počinitelj nije ovisnik te prilikom počinjenja prekršaja nije bio pod utjecajem alkohola pa nema potrebe za zaštitnom mjerom liječenja od ovisnosti

- Počinitelj nije sklon činjenju prekršaja po javnom redu i miru – nema pravomoćnih presuda po javnom redu i miru unazad tri godine tako da nema potrebe ni za jednom zaštitnom mjerom iz Prekršajnog zakona ili iz ZPPJRM,

- Kazna zatvora nije potrebna zbog primjerice nekoliko olakotnih okolnosti: vika je lakši način izvršenja prekršaja remećenja javnog reda i mira (okolnosti počinjenja prekršaja) počinitelj nije sklon remećenju javnog reda i mira (okolnosti života počinitelja prije počinjenja djela); bio je isprovociran prethodnim neopravdanim prigovaranjem susjeda u vezi korištenja zajedničkih prostorija stambene zgrade (doprinos oštećenog izvršenju prekršaja kao olakotna okolnost), nastupila samo manja nematerijalna šteta (jačina ugroženog dobra).

- Policija smatra da počinitelja treba kazniti odnosno izdati prekršajni nalog zbog otegotnih okolnosti, primjerice počinitelj se odbio ispričati oštećenom i nije izrazio žaljenje (okolnosti života počinitelja prekršaja nakon počinjenja djela),

- Uvjetni oportunitet nije primjenljiv jer je, primjerice, počinitelj na prijedlog policije odbio napisati pismo isprike oštećenom radi otklanjanja nematerijalne štete.

- Sporazumijevanje nije došlo u obzir, primjerice, jer počinitelj nije priznao djelo.

Općim prekršajnim nalogom (čl.228 st.3. PZ) mogu se trajno oduzeti predmeti i sredstva koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje prekršaja ili su nastali njegovim počinjenjem ako postoji opasnost da će se ponovno uporabiti za počinjenje prekršaja (čl. 76.a PZ). Nakon pravomoćnosti općeg prekršajnog naloga, policija ima ovlast predmete opće uporabe koji su trajno oduzeti uz opći prekršajni nalog predati na daljnje postupanje područnom uredu Porezne uprave, temeljem Pravilnika o načinu postupanja s predmetima oduzetima u prekršajnim postupcima, koji su postali vlasništvo Republike Hrvatske (NN 38/14). Za postupanje sa specifičnim predmetima primjenjuje se *lex specialis*, a ne Pravilnik o načinu postupanja s predmetima oduzetima u prekršajnim postupcima, koji su postali vlasništvo Republike Hrvatske. Primjerice trajno oduzetu opojnu drogu

treba predati na uništenje temeljem Zakona o suzbijanju opojnih droga (čl. 51. Zakona o suzbijanju opojnih droga (NN107/01,87/02,163/03,141/04,40/07,149/09,84/11,80/13). Oduzeto vatreno oružje treba temeljem Zakona o oružju predati na čuvanje upravnom tijelu koje vodi postupak oduzimanja oružja (čl. 49. Zakon o oružju, NN 63/07,146/08,59/12).

Policija ima ovlast privremeno oduzeti predmete koji mogu poslužiti pri utvrđivanju činjenica u postupku te one predmete i sredstva koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje prekršaja ili su nastali njegovim počinjenjem – kada nema opasnosti da će se ponovno uporabiti za počinjenje prekršaja (inače bi ih policija mogla trajno oduzeti).

Privremeno oduzimanje predmeta nije samo po sebi zapreka za izdavanje općeg prekršajnog naloga. Kada prestanu razlozi zbog kojih su predmeti privremeno oduzeti policija vraća te predmete osobi od koje su privremeno oduzeti (čl 270. st.1. ZKP-a i čl.60.st.2. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima).

U slučaju prigovora okrivljenika protiv prekršajnog naloga policija čuva predmete koje je privremeno oduzela do odluke prekršajnog suda (čl. 60 st.1. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima). Dakle, oduzimanje predmeta (ni privremeno ni trajno) samo po sebi nije razlog da se prekršajni postupak pokrene optužnim prijedlogom, ali ako privremeno oduzimanje predmeta, zajedno s ostalim okolnostima slučaja, upućuje na zaključak da je za dokazivanje činjenica potrebno prikupiti više raznih dokaza onda je svrhovitije podnijeti optužni prijedlog. U protivnom, ekonomičnije je i svrsishodnije izdati opći prekršajni nalog.

3. UMJESTO ZAKLJUČKA

U članku su navedeni neki načini procesuiranja prekršaja te su elaborirane uz to vezane pravne situacije. Iz svega se zorno može vidjeti da je prekršajno pravo u punom smislu zaživjelo kao kazneno pravo u širem smislu i da su svi instituti kaznenog prava primjenjivi u prekršajnom pravu. No, tu može doći i do određenih problema i nesnalaženja. Naime, u kaznenom postupku je razdvojena uloga ovlaštenog tužitelja od presuditelja, dok je u prekršajnom postupku, barem kad je riječ o izdavanju prekršajnog naloga, što je predviđeno za najveći broj prekršaja, tužitelj i presuditelj jedna osoba, odnosno tijelo. Može se postaviti pitanje je li u ovom trenutku i policija, u čijem je obrazovnom ciklusu zastupljeno mnoštvo pravnih sadržaja, dovoljno kompetentna za punu implementaciju odredbi Prekršajnog zakona, a što onda reći o nekim inspekcijskim tijelima, komunalnom i prometnom redarstvu i drugima koji su ovlašteni donositi prekršajne naloge. Za očekivati je da će odgovor na to i druga pitanja s tim u vezi vrlo skoro dati praksa.

BIBLIOGRAFIJA

1. Aviani D.: Prekršajno pravo, Split 2013. http://www.pravst.unist.hr/dokumenti/dokpdf_prekrhajno_pravo_2013.pdf
2. Bonačić M., Rašo M.: Obilježja prekršajnog prava i sudovanja, aktualna pitanja i prioriteta... Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 19, broj 2/2012.
3. Bukovac Puvača M.: Deset godina nove koncepcije neimovinske štete, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci v. 36, br. 1/2015.
4. Bukovac Puvača, M.: Sive zone izvanugovorne odgovornosti – područja moguće primjene, zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci 1991.
5. Ćurković, M.: Odgovornost vlasnika psa, <https://burza.com.hr/portal/odgovornost-vlasnika-psa/179>.
6. Filipović H.: Policijski službenici kao žrtve prekršaja omalovažavanja i vrijeđanja policijskih službenika, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 22, broj 1/2015.
7. Garačić A.: Zahvati suda u činjenični opis optužbe, file:///C:/Users/korisnik/Desktop/načini%20procesuiranja%20prekršaja/skripte%20i%20članci/identitet%20optužnice/AGaracic-Zahvati_suda_u_cinjenicni_opis_optuz.PDF
8. Markov Ž.: Ukidanje prvostupajskih presuda zbog djela prekršaja iz Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, Policija i sigurnost broj 4/16., Zagreb, 2016.
9. Nikšić S.: Zakon o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima - Obrazovni materijal za Pravosudnu akademiju <http://pak.hr/cke/obrazovni%20materijali/Zakon%20o%20sprje%C4%8Davanju%20nereda%20na%20sportskim%20natjecanjima,%20priru%C4%8Dnik%20za%20polaznike.pdf>
10. Pavlović Š.:, Beznačajno kazneno djelo, nužna obrana i krajnja nužda u hrvatskom kaznenom pravu, Organizator, Zagreb, 2006.
11. Rašo M.: Aktualna pitanja u primjeni Prekršajnog zakona III. Specijalističko savjetovanje - primjena prekršajnog zakona i ostalih propisa s područja prekršajnog prava u Republici Hrvatskoj, https://www.pravo.unizg.hr/_download/repository/Zbornik_s_III._specijalistickog_savjetovanja.pdf
12. Škorić M., Rittossa D.: Nova kaznena djela nasilja u Kaznenom zakonu Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 22, broj 2/2015.

13. Veić P.: Prekršajni zakon, Dušević i Kršovnik d.o.o. Rijeka, 2013.
14. Vujanović S.: Aktualna pitanja prekršajnog izvršnog prava, Zbornik radova s III. Specijalističkog savjetovanje primjena prekršajnog zakona i ostalih propisa s područja prekršajnog prava u Republici Hrvatskoj, Hrvatsko udruženje za kaznene znanosti i praksu 2009.
15. Kazneni zakon, NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15
16. Prekršajni zakon, NN 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, 70/17
17. Zakon o policijskim poslovima i ovlastima, NN 76/09, 92/14
18. Zakon o eksplozivnim tvarima, NN 63/07,146/08,59/12
19. Zakon o javnom okupljanju, NN 128/99, 90/05, 139/05, 150/05,82/11,78/12
20. Zakon o prebivalištu, NN 144/12, 158/13
21. Zakon o sigurnosti prometa na cestama, NN 67/08,48/10,74/11,80/13,158/13,92/14,64/15
22. Zakon o zaštiti prirode, NN 80/13
23. Zakon o suzbijanju opojnih droga NN107/01,87/02,163/03,141/04,40/07,149/09,84/11,80/13
24. Pravilnik o izdavanju upozorenja pisanog ili izricanju usmenog upozorenja „narodne novine”, broj 25/08 i 50/09
25. Pravilnik o opasnim psima, NN 117/08
26. Pravilnik o načinu postupanja s predmetima oduzetima u prekršajnim postupcima, koji su postali vlasništvo Republike Hrvatske, NN 38/14, 60/14
27. Odluka o uvjetima i načinu držanja kućnih ljubimaca i načinu postupanja s napuštenim i izgubljenim životinjama grada Zagreba Službeni glasnik grada Zagreba br. 22 od 26. listopada 2015.
28. Odluka Visokog prekršajnog suda Pž – 3221/15. od 6.travnja 2016.
29. Uputa Ravnateljstva policije broj: 511-01-51/7-32664/34-2013 od 30. prosinca 2015.
30. Uputa Uprave policije broj: 511-01-53-46256/1-13 od 8. srpnja 2013.
31. uputa PU zagrebačke broj: 511-19-04/2-20-1/3-16 od 29 . siječnja 2016.
32. Rješenje o izmjenama rješenja o utvrđivanju cijena posebnih troškova nastalih radom MUP-a (NN 100/12)
33. <http://ljubimci.24sata.hr/psi-i-macke/agresivno-ponasanje-kod->

- psa-kako-izbjeci-najgore-savjeti-419610
34. <https://burza.com.hr/portal/odgovornost-vlasnika-psa/179>
  35. <http://www.iusinfo.hr/DailyContent/Topical.aspx?id=25090>
  36. https://www.pravo.unizg.hr/_download/repository/Zbornik_s_III._specijalistickog_savjetovanja.pdf